

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2548 มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปี 2548 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร		
	โรงเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้ปฏิบัติการสอน
เล็ก (นักเรียน 120 คน ลงมา)	56	56	325
กลาง (นักเรียน 121 – 300 คน)	59	59	600
ใหญ่ (นักเรียน 301 คน ขึ้นไป)	46	46	1,421
รวม	161	161	2,346

จากตารางที่ 1 ประชากรที่สนใจในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2548 รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 2,507 คน จาก 161 โรงเรียน รวมผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 161 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 2,346 คน

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2548 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและอัตรากำลังครูต่อนักเรียนตามเกณฑ์ ก.ค.

ขนาดโรงเรียน	อัตรากำลังครูต่อนักเรียนตามเกณฑ์ ก.ค.						รวม
	ต่ำกว่าเกณฑ์		พอดีเกณฑ์		เกินเกณฑ์		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้ปฏิบัติการสอน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้ปฏิบัติการสอน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้ปฏิบัติการสอน	
เล็ก (นักเรียน 120 คน ลงมา)	1	3	6	6	32	37	85
กลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2	5	30	60	10	20	127
ใหญ่ (นักเรียน 301 คน ขึ้นไป)	7	47	11	67	14	86	232
รวม	10	55	47	133	56	143	444

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยกำหนดให้จำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ประจำปีการศึกษา 2548 เป็นหน่วยของการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูป การกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครซี และ มอร์แกน (มิลิวลีย์ สมคักดี 2548 : 109 ; Krejcie and Morgan 1970 : 608 – 609) ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 113 โรงเรียน

2. การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ชนิดเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามสัดส่วนขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก 39 โรงเรียน ขนาดกลาง 42 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 32 โรงเรียน

3. การสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากรายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง 113 โรงเรียน แบบไม่ใส่คืน (Without replacement) โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และอัตรากำลังครูต่อนักเรียน ตามเกณฑ์ ก.ค. ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 444 คน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 113 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอน 331 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมคำถามจากการศึกษา ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended question) เกี่ยวกับตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และอัตรากำลังครูต่อนักเรียนในโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามกรอบงานวิชาการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 จำนวน 9 งาน คือการบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารประเมินผลการเรียน การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ การบริหารงานวิจัยและพัฒนา การบริหารโครงการทางวิชาการในสถานศึกษา การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ และการบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการ โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ และปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน มีรายละเอียด การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 78 ข้อ แบ่งเป็นงานละ 5-13 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบใช้สเกลการให้คะแนนของ Likert (Likert scale) 5 ระดับ จากน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 เท่ากับ มากที่สุด
- 4 เท่ากับ มาก
- 3 เท่ากับ ปานกลาง
- 2 เท่ากับ น้อย
- 1 เท่ากับ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended question) โดยมีคำตอบให้เลือกตอบได้งานละ 1 ข้อ และเปิดโอกาสให้เขียนระบุปัญหาอื่นๆ ตามต้องการ พร้อมทั้งแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (Content validity) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จบปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เป็นศึกษานิเทศก์ มีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 2 ท่าน ดังรายชื่อในภาคผนวก คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach's Alpha โดยนำแบบสอบถามฉบับที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองเก็บข้อมูล (Try out) โดยเลือกโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นทำการบันทึกข้อมูล และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การบริหารงานวิชาการ	ค่าความเชื่อมั่น
งานการบริหารหลักสูตร	0.92
งานบริหารการเรียนการสอน	0.93
งานบริหารการประเมินผลการเรียน	0.94
งานบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา	0.93
งานบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ	0.75
งานบริหารงานวิจัยและพัฒนา	0.95
งานบริหารโครงการทางวิชาการในสถานศึกษา	0.88
งานบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ	0.97
งานบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการ	0.98
รวม	0.98

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าความเชื่อมั่นโดยรวมคือ 0.98 ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง คือมีค่าเข้าใกล้ 1.00 อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ และเมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการรายด้านพบว่า

งานวิชาการที่มีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุดคืองานการบริหาร การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 ซึ่งมากกว่า 0.50 และมีค่าเข้าใกล้ 1.00 จึงนับว่าอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้สรุปได้ว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้สูง (ศิริชัย พงษ์วิชัย 2543 : 127-132)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยทำการศึกษาค้นคว้า เอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยการบริหารงานวิชาการ วารสาร และเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 113 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 331 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยทำการจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนขนาดโรงเรียนและอัตรากำลังครูต่อนักเรียนตามเกณฑ์ ก.ค. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอนตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 2-31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2549

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลพร้อมทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ทำการกำหนดรหัส แล้วบันทึกข้อมูลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ จากนั้นได้ทำการแปลงข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้โปรแกรมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลพื้นฐาน โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ อธิบายข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และอัตรากำลังครูต่อนักเรียน ในโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ข้อมูลปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 งาน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารการประเมินผลการเรียน การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ การบริหารงานวิจัยและพัฒนา การ

บริหารโครงการทางวิชาการในสถานศึกษา การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ และการบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการตามกรอบงานวิชาการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 จำนวน 9 งาน คือ การบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารการประเมินผลการเรียน การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ การบริหารงานวิจัยและพัฒนา การบริหารโครงการทางวิชาการ ในสถานศึกษา การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ และการบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการ มีรายละเอียดอธิบายผลการศึกษา (กัลยา วานิชย์บัญชา 2540 : 27-28) ช่วงคะแนนการพิจารณาระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.40 – 4.19 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.60 – 3.39 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80 – 2.59 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง น้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis testing) ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ สถิติที่ใช้มีดังนี้

2.1 สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ กับข้อมูลที่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Independent Group) 2 กลุ่ม (ศิริชัย พงษ์วิชัย 2543 : 161) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตำแหน่งปัจจุบัน

2.2 สถิติ F-test สำหรับเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ กับข้อมูลที่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Independent Group) มากกว่า 2 กลุ่ม (ศิริชัย พงษ์วิชัย 2543 : 192-201) ในการวิจัยครั้งนี้คือ ขนาดโรงเรียน และอัตรากำลังครูต่อนักเรียนในโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และถ้าผลการวิเคราะห์พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันในงานใด ก็จะทำทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยการเปรียบเทียบค่าของผลต่างโดยสถิติของ (ศิริชัย พงษ์วิชัย 2543 : 202 ; อ้างอิงมาจาก Scheffé)

โดยพิจารณาความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกันจากค่า Sig. ที่ได้จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญดังนี้

ค่า Sig. ที่ได้มากกว่า 0.05 คือ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่า 0.05 แต่มากกว่า 0.01 คือ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แทนด้วย *

ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่า 0.01 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ 0.01 แทนด้วย **

